

Kan lekotek bli ett pedagogiskt verktyg?

"JAG HAR ETT
LEK-FYLLT YRKE
MEN TAR DET PÅ
YTTERSTA ALLVAR."

—
TINO SKOVLUND
(FRITIDSPEDAGOG TINO)

Under den här föreläsningen beskrivs skillnaden mellan ett lekotek och en rastbod samt hur lekoteket kan användas som pedagogiskt verktyg där eleverna ges möjlighet till inflytande och delaktighet.

- **Lekotekpedagogik kopplat till läroplanens mål och elevernas förmågeutveckling**
- **Bygg relationer, social integration, gemenskap och trygghet**
- **Så kommer ni igång – var börjar ni och hur gör ni?**

Vad blir effekten om eleverna kommer ut till en skolgård utan engagemang eller förberedd miljö utan vuxna? Ej planerad, inga rutiner och ingen struktur.

- Utanförskap
- Oro
- Mobbing
- Konflikter
- Barn vill överleva

Skolgården ska upplevas

- inte överlevas!

Hört på skolgården av kollega:

”Ursch vilken tråkig skolgård vi har!”

”Vi har bara asfalt, eleverna bara står och glor”

”Det är alltid så mycket konflikter!”

”Nu bråkar de igen!”

”Det blir alltid så mycket bråk med klass 4b”

Agera!

- 1. Agera och skriv ner dina tankar, reflektioner, problem och lösningar! Direkt!
- 2. Ta upp och informera och diskutera i arbetslag, skolledning och elevhälsa. (samverkan)
- 3. Ta upp problemet och samlar in lösningar med klassråd, elevråd, fritidsråd, trygghets råd och fritidsråd. (Inflytande)
- 4. Kommunicera detta till ALLA vad ni ser för förbättringsområden och att ni tänker göra skillnad och förbättringar. Om ni tycker något är dåligt så tycker säkert eleverna det också. De förväntar att ni agerar! Ni är i er profession! (kommunikation och samverkan)
- 5. Samla ihop åsikter, tankar och idéer och skapa en handlingsplan (samverkan)

Historia och kultur

Skolgårdens historia

Varför har man en skolgård? Varför behöver ni en skolgård?

Hur är den allmänna bilden och normen av skolgård?

Hur nyttjas skolgården av fritidshemmen på er skola?

Plats för lek, fantasi och utmaningar

Lek är viktigt för barns utveckling genom hela uppväxten. Leken är till sin karaktär lustfylld och självbelönande till skillnad från många andra aktiviteter som barnet erbjuds. I utomhusleken tränas de fysiska förmågorna, självkänedom och social kompetens. Leken utomhus kombinerar lekfull rörelse med naturkontakt. Lek skapar struktur och när flera barn är inblandade uppstår ett socialt samspel som påverkar de mentala funktionerna hos barnet. (Källa SKOLGÅRDEN Skr 2015)

Leken

I leken utvecklar barn sina förmågor, kunskaper och sociala färdigheter.

Möjligheten att kunna utveckla leken ökar när barnen har tillgång till lekmaterial och utrustning som är kopplat till deras förmågor och intressen.

**REST, PLAY,
CULTURE, ARTS**

Leken Rasten och fritidshemmet arenor för fritidspedagogik

- Barnkonventionen §31

Barnets rätt till vila, fritid, lek och rekreation samt till det kulturella och konstnärliga livet.

”Den 1 januari 2020 blev FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. Det innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. En inkorporering av barnkonventionen bidrar till att synliggöra barnets rättigheter. Det är ett sätt att skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet.”
(regeringen.se)

Barn vill leka
Men vågar inte alltid

Barn vill vara med
Men vågar inte alltid

Barn vill uppleva
Men vågar inte alltid

Osynliga och synliga hinder för lek

Fritidspedagog Tino

Anpassa leken

Lär barnen hantera risker

BÄTTRE EN
STUKAD FOT ÄN
STUKAD HJÄRNA.

Vad är LEK?

Olika teorier

Fritidspedagog Tino

Mer...

Lek är:

Eva Kane

För om lek definieras genom att barnen initierar den och bestämmer var, när och hur, kan vi inte ens tala om styrd lek.

– Då är det ingen lek utan en vuxenledd aktivitet, säger hon. Ska man sätta på sig "idealishatten", som Eva Kane uttrycker det, då borde barn få leka utan någon inblandning från vuxna

Lek är:

Debra Pepler (1982)

Någon form av ett problemlösningsmedel där barnet kan ta sig an och bearbeta sin verklighet och sina upplevelser med hjälp av lek. Lek anses som ett redskap för att utveckla språket, utveckla den sociala samvaron och motoriska färdigheter

Lgr22 kap 1

- Skapande och undersökande arbete samt lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Särskilt under de tidiga skolåren har leken stor betydelse för att eleverna ska tillägna sig kunskaper.

*Det spelar alltså ingen roll hur mycket aktiviteter och lekar du som vuxen initierar om inte barnet mår bra, är otrygg, rädd, hungrig, trött, känner olust eller inte vet hur man gör!
Du måste börja med att bygga barnet!*

Skapandet av lek-kultur

**·HUR FÅR VI BARNEN ATT VÅGA
GÖRA DET DE VILL GÖRA?**

**LYSSNA- FÖRTROENDE- TRYGGHET-
TILLIT**

·VAR BÖRJAR VI?

BÖRJA DÄR NI STÅR!!

Fritidspedagog Tino

Flockimmunitet-Normkultur-Kultur av naturlig samverkan

Rasten som samverkansarena för fritidspedagogik

NORMKULTUR

- **Börja i det lilla, anpassa dagligen, förbättra successivt. Långsiktighet!**
- **Det viktigaste av allt är att bygga relationer.**
- **Skapa en god Normkultur med barnen.**
- **Va en brobyggare.**

Fritidspedagog Tino

Mer...

Tips

LEKOTEK

HUR NI LYCKAS MED RASTBODEN

Fritidspedagog Tino

Mer...

Tips

LEKOTEK

Del: 2

FÖRUTSÄTTNINGAR
FÖR LEKOTEK - PEDAGOGIK

FRITIDSPEDAGOG TINO

Mer...

Vad är LEKOTEK?

Skolgårdens hjärta

- En plats där barnen kan låna lekmaterial att aktivera sig med på rasterna och fritids.
- En skattkammare för att utveckla lek.
- Utbudet är inventerat efter barnens önskemål.
- Pedagogiken speglar läroplanen, globala målen och barnkonventionen.
- Där finns något för alla.
- Lekotek är en norm och kulturskapande pedagogik.
- Man har anpassad pedagogik för att låna och lämna in.
- Rutinerna och strukturen är tydligt och förutsägbart.
- En trygg plats där man känner gemenskap och sammanhang.

Fritidspedagog Tino

Mer...

LEKOTEK-PEDAGOGIK

Vad innebär det?

- Barn lånar saker från en tillgänglig lokal på skolgården.
- All verksamhet på skolan kan nyttja Lekoteket.
- Man lånar det man är motiverad för och vill göra.
- Leksaker, sportprylar, spel och annat material tillgängliggörs bättre.
- Elevdelaktighet i utlåningen och elevinflytande över utbudet av prylar.
- Trygghet genom lek, aktivitet och rekreation.
- En tryggare social gemenskap på rasterna och utevistelse.
- Relationsskapande och relationell pedagogik
- Barn utvecklas att ta hand om sin egen hälsa och sitt välbefinnande.
- Att man tillgängliggör och möjliggör mer lek och aktivitet.
- Att barn utvecklar sina förmågor genom lek.
- Att göra leken mer lustfylld, där motivation och barnens egna upplevelse av flow.
- Ett lekcenter och social möteplats.

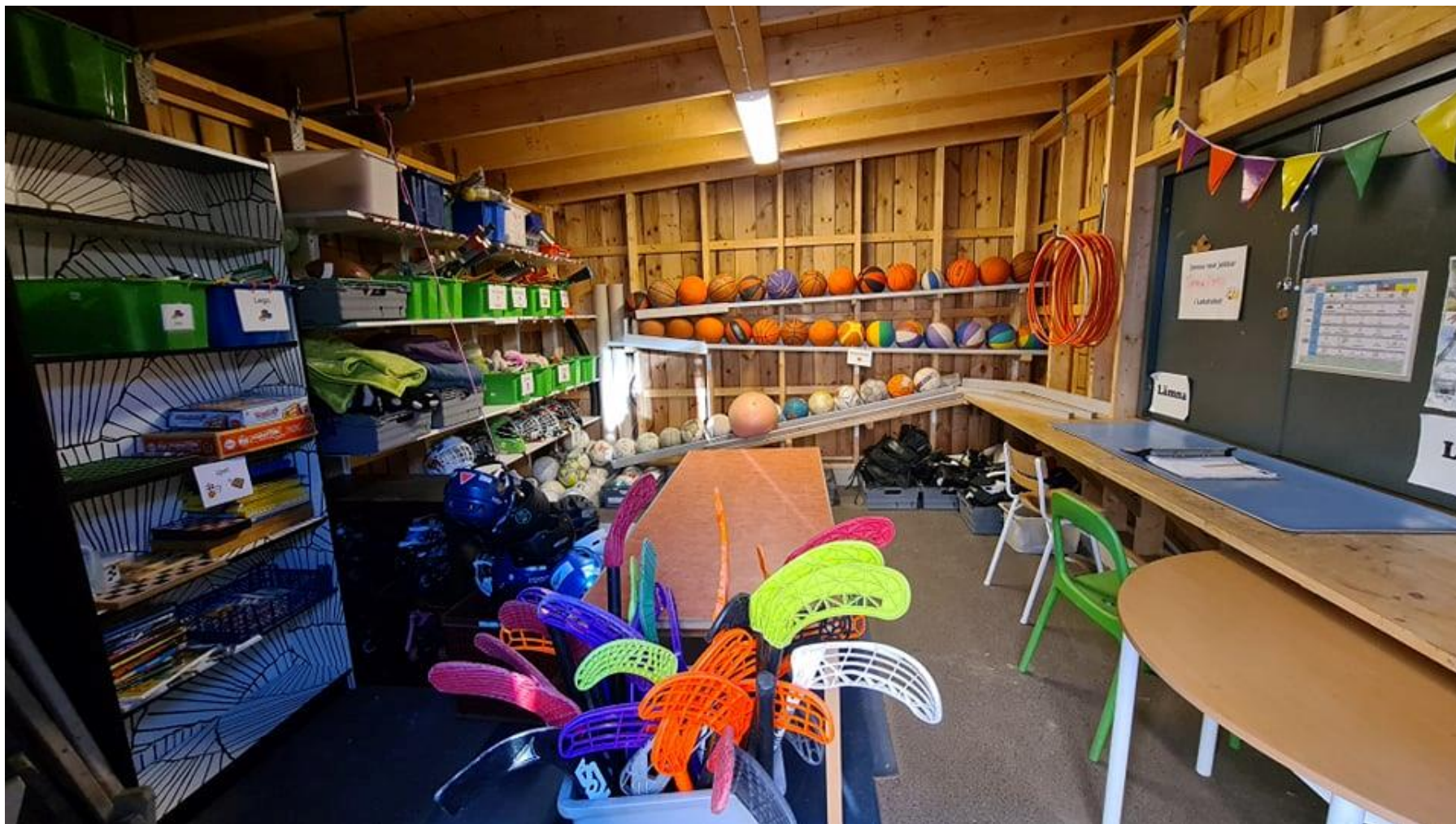
FRITIDSPEDAGOG TINO

Mer...

Relationell utveckling. Från bod till Lekotek. Barnens egna samverkansverktyg. Hubben för sociala arenor

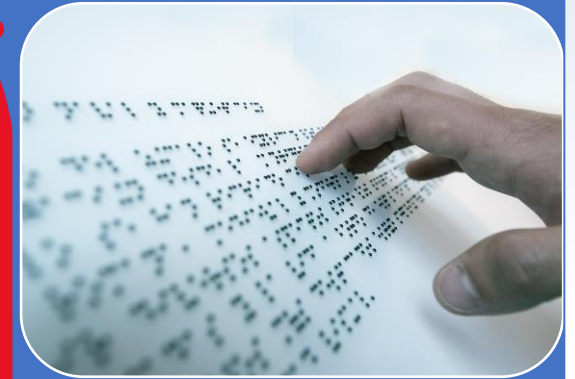
Pröva och utveckla idéer, lösa problem och omsätta idéerna i handling,

Ta hänsyn till personliga behov av balans mellan aktivitet och vila,

Skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt.

Kommunicera med språkliga uttrycksformer i olika sammanhang och för skilda syften,

Utforska och beskriva företeelser och samband i natur, teknik och samhälle

Skapa och uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.

Röra sig allsidigt i olika miljöer samt förstå vad som kan påverka hälsa och välbefinnande.

LEKOTEKET FÖRMÅGOR LÄROPLANEN

1. Prova och utveckla idéer, lösa problem och omsätta idéerna i handling

- Eleverna lånar utrustning och material som är kopplat till deras intresse och förmåga. Utbudet är rikt och varierat. Utbudet är kopplat till elevernas fantasi, behov med inflytande och delaktighet.

- Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att prova och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra.

- Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Även hälso- och livsstilsfrågor ska uppmärksammas.
- Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val.
- Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska präga verksamheten. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

- Man lånar det man är motiverad för och vill göra.
- Trygghet genom lek, aktivitet och rekreation.

2. Ta hänsyn till personliga behov av balans mellan aktivitet och vila

- Skolan är en social och kulturell mötesplats som både har en möjlighet och ett ansvar för att stärka denna förmåga hos alla som verkar där.
- Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen.
- Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.
- Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar.
- Skolan ska i samarbete med hemmen främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.
- Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

- En tryggare social gemenskap på rasterna och utvistelse.
- Elevdelaktighet i utlåningen och elevinflytande över utbudet av prylar.
- Relationsskapande och relationell pedagogik

3. Skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt

- Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.

- Eleverna säger hej till varandra i Lekoteket. "Hej jag heter Sally och jag vill låna hopprep och en köpphäst"
- Barnen får skriva. De lär sig varandras namn. Att få säga sitt namn betyder mycket. De kommunicerar sin vilja och en första relation skapas.
- På skolgården skapas en buffé med aktiviteter som bygger på barnens egna ambitioner och vilja. De förklarar för varandra hur deras lek eller aktivitet går till. Fler frågor och vill vara med. En kultur av lek skapas där barnen integrerar och pratar med varandra i en naturlig social gemenskap.

4. Röra sig allsidigt i olika miljöer samt förstå vad som kan påverka hälsa och välbefinnande

- Skapande och undersökande arbete samt lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Särskilt under de tidiga skolåren har leken stor betydelse för att eleverna ska tillägna sig kunskaper. Skolan ska även sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen.

- Barn utvecklas att ta hand om sin egen hälsa och sitt välbefinnande.
- Att man tillgängliggör och möjliggör mer lek och aktivitet.
- Att barn utvecklar sina förmågor genom lek.
- Att göra leken mer lustfylld, där motivation och barnens egna upplevelse av flow.
- Ett lekcenter och social möteplats.
- Leksaker, sportprylar, spel och annat material tillgängliggörs bättre.

5. Skapa och uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer

- Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få prova och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att prova, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.

- Att tillgängliggöra kreativt material i Lekoteket ökar möjligheterna för kreativitet och fantasi på rasterna och på skolgården.
- Att barnen kan välja själv hur de vill styra sin lek, aktivitet och kreativitet.
- Därför bör det finnas material som är av estetisk och kreativ karaktär i Lekoteket.
- Såsom pinnar, flitar, spadar, hinkar, verktyg, papper, penslar, färg, gosedjur, högtalare.

6. Utforska och beskriva företeelser och samband i natur, teknik och samhälle

- Genom ett miljöperspektiv får de möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

- När barnen lånar saker så skapas också ett lärande kring hållbarhet. Man måste inte äga utan återbruk och cirkularitet lär barnen goda vanor.

**SOCIALA RELATIONER ÄR
VIKTIGA FÖR VÅR PSYKISKA
HALSA**

Fritidspedagog Tino

Det är viktigt att sociala relationer ger energi, gemenskap, trygghet och möjlighet att vara sig själv. Men vi måste också bidra själva, det finns alltid ett ge och ta. Sociala relationer och nätverk skapas inte över en natt utan behöver oftast växa fram över tid. Sociala relationer kommer och går och förändras genom livet och vi behöver vårda och ta hand om våra viktiga relationer.

Källa (folkhälsomyndigheten- Din psykiska hälsa

**HJÄLP TILL ATT SPRIDA GOD
PSYKISK HALSA**

Fritidspedagog Tino

Vad är relationskapital?

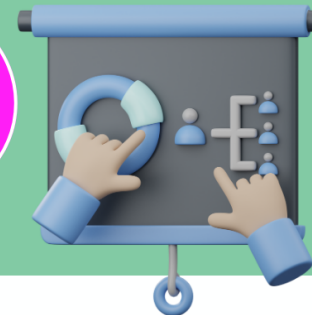
Tips nr: 1.
**Ett av verktygen för trygghet,
delaktighet och sociala relationer.**

Tryggaste platsen på skolan där flest nya relationer skapas

ORGANISERA FÖR LEKOTEK-PEDAGOGIK

- Skapa roller för rastvärdar/rastlärare att inkludera Lekotekansvar på rasten.
- Fritidshemmen samarbetar med varandra kring ansvar för Lekoteket under eftermiddagen och loven. Gör Scheman.
- Gör tydliga scheman vilka klasser/elever som har “Lekotekvecka”. Ge eleverna förtroende att träna ansvar.
- Skapa rutiner för hur information ska komma ut.
- Skapa ett rastråd med elever där man tar upp Lekotek och dess aktiviteter och utbud.
- Inkludera Lekoteket i skolans kvalitetsarbeten och handlingsplaner.
- Skapa rutiner för utlåningssystem.

RASTEN

Del: **2**

**SÅ SKAPAR DU FÖRUTSÄTTNINGAR
FÖR RASTVERKSAMHET**

Mer...

**HÅLLBAR
SAMVERKAN RASTEN**

Fritidshem

Elevråd

Anpassad
grundskola

Elevhälsa

Grundskola

Kommunen

Föreningsliv

Förskole-
klass

Samhället

Fritidspedagog Tino

Bygg ett team

Mer...

ORGANISATION

- **Gemensamma raster** för hela skolan underlättar schemaläggning för lektioner och personal för rastverksamheten. Vilka roller ska våra lärare och övrig personal ha på rasterna? Utgå från kompetens och erfarenhet.
- Våga ha lite **längre raster** för att främja leken och sociala relationer.

- **Gemensamma raster** för hela skolan med blandade åldrar skapar också goda förutsättningar för bättre sociala relationer, lek-kultur, norm-kultur, naturligt mentorskap, förebilder och ledarskap. Dvs bättre förutsättningar för entreprenöriella förmågor = **Social hållbarhet**

Nyckelpersoner:

-**Rektor** har yttersta ansvaret för skolans raster.

-**Fritidspedagoger** är den profession som har lämpligast utbildning för uppdraget att samordna och bedriva rastverksamhet.

-**Kurator** för in ett psykosocialt relationellt perspektiv för rasten tillsammans med fritidspedagoger.

-**Idrottslärare** kan nyttja rasten som resurs i samarbete med fritidspedagoger. Ser rasten som en skatt för ökad lek och rörelse. Kan förse Lekoteket med extra utrustning.

-**Grundskollärare/ämneslärare** har dialog med vårdnadshavare och elever kring rasten. Rastprat! Ser rasten som en kunskapsskatt.

-**Vaktmästare, köksansvarig, föreningsamordnare/ fritidskonsulenter** i kommunen är fler nyckelpersoner som man kan skapa viktig samverkan med!

Fritidspedagog Tino

Mer...

Fritidshemmet

FÖRSKOLEKLASSEN / GRUNDSKOLAN /
ANPASSAD GRUNDSKOLA

- Låt rasterna präglas av fritidspedagogik
- Koppla teman från fritidsverksamheten, grundskolan, anpassade grundskolan, idrott och hälsa, slöjden, och hälsa och förskoleklassen till rasten m.m.
- Jobba med entreprenörskap och stärk de äldre eleverna att leda lekar och aktiviteter för de yngre. De yngre inspireras att göra likadant.
- Engagera fritidspedagoger i rastverksamhet.
- Utgå från barnens önskemål och förvalta deras intresse.
- Koppla till lgr22 och barnkonventionen.
- Det man planerar och genomför under rasten kan även göras på fritids under eftermiddagen. Låt saker och aktiviteter vara kvar efter rasten.
- Lekar man gör på idrotten kan anpassas för rasten och aktiviteter på idrotten kan utföras på rasten med anpassningar. Samarbeta med idrottsläraren.

Fritidspedagog Tino

Mer...

Elevhälsan

- Skolans raster ska vara förebyggande och hälsofrämjande och verka för social hållbarhet.
- De som arbetar med rastverksamheten är en självklar del av elevhälsan.
- Skapa struktur och rutiner för möten där skolans raster är med som en stående punkt.
- Kuratorer och fritidspedagoger/lärare i fritidshem har mycket att kommunicera vad som sker i rastverksamheten.
- Inventera skolgården tillsammans med trygghetsvandringar.
- Gå igenom vad som bör tillgänglighetsanpassas.
(se myndigheten för delaktighet)
- Var är de trygga och otrygga zonerna?
- Anpassa friytan för lek och rörelse efter boverkets regler och normer och se era utvecklingsbehov.
(se boverket)

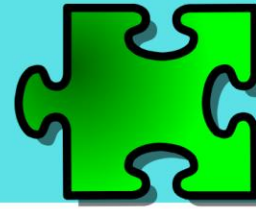

Fritidspedagog Tino

Mer...

HUR KAN VI GÖRA?

- Låt barnen leka! Fokusera på vad man KAN göra istället för förbud.
- Relationell pedagogik. Utan bra relationer har vi inga barn att arbeta med.
- **Inflytande och delaktighet:** Barn växer om man ger dem chansen och förtroende.
- **Lekotek-pedagogik:** Smidigaste sättet att tillgängliggöra utrustning på skolgården.
- **Aktivitetsbuffé-pedagogik:** Det ska finnas något för alla.
- Utgå från deras intresse och knyt samman närliggande kultur och idrottföreningar och skapa naturlig samverkan.
- Barnen ska ha möjlighet att utveckla sina demokratiska förmågor genom elevråd, rastråd, fritidsråd, trygghetsråd, klassråd och rastprat.

Fritidspedagog Tino

Mer...

Varför LEKOTEK?

Se det inte bara som en bod

- Bättre förutsättningar för: Lek och rörelse, trygghet, tillit och gemenskap, hållbarhet och miljö.
- Ett utbud som är kopplat till barnens önskemål och intresse ökar chansen till att eleverna når målen.
- En inkluderande lärmiljö där alla elever är delaktiga.
- Där lärandet är lika tillgängligt för alla.
- Det vill säga sker i sammanhang som är socialt, pedagogiskt och fysiskt anpassade för alla, är alla elevers rätt.
- Faktorer som är betydelsefulla i strävan mot tillgängliga lärmiljöer där alla elever är fullt delaktiga.

Fritidspedagog Tino

Mer...

HUR skapar ni ett LEKOTEK?

Navigera rätt från början

- Lekoteks-pedagogik kräver engagemang.
- Ju fler som samarbetar desto bättre.
- Samverka med föreningslivet.
- Sammanhanget känns tydligare tillsammans.
- Vilken placering på skolgården passar bäst?
- Öppen, ljus plats där naturlig lek skapas runt omkring.
- Sätt er tillsammans. Fritidspedagoger, skollledning, elevhälsan, elevrådet och börja. Skriv ner mål ni vill uppnå tillsammans.
- Hitta platsen/boden/lokalen ni vill starta i.

Fritidspedagog Tino

Mer...

PLATSEN

Var och hur Lekoteket placeras på skolgården för att bäst kunna tillgängliggöra utrustningen är en framgångsfaktor för:
**TRYGGHET - SOCIALA RELATIONER - LEK - RÖRELSE/AKTIVITET
HÅLLBARHET - MILJÖ - EKONOMI**

- Tänk tillgänglighet, att Lekoteket är nära där man kan använda sakerna, och att den är i centrum av verksamheten. Som om den var skolgårdens hjärta.
- Är det lätt att ta sig dit? Kan alla komma fram?
- Är det lätt att ploga bort snön framför?
- Hur ligger ljuset? Allt blir trevligare om solen kan lysa mot Lekoteket.
- Lekotek-pedagogik är lek och undervisning och bör anpassas därefter.
- Elevinflytande av placeringen är en framgångsfaktor.
- Anpassningen ska följa boverkets regler om friyta för lek och rörelse.

TILLGÄNGLIGHET

En tillgänglig lärmiljö utomhus främjar elevernas utveckling genom att anpassas för att ge alla möjlighet att vara självständiga. Det är viktigt att skolmiljön är inkluderande, socialt, pedagogiskt och fysiskt anpassad för alla elever enligt Skolverket och SPSM.

“Friyta för lek och utevistelse som begrepp omfattar den yta som barnen kan använda på egen hand vid sin utevistelse. En friyta är ytan som går att leka på och som är tillgänglig för barnen i huvudsak under skoltid men även i viss mån på fritiden. Förrådsbyggnader, bil- och cykelparkering samt ytor för lastning och lossning är otillgängliga för barnen och ingår därmed inte i friytan för lek och utevistelse.”

(källa: Boverket)

Därav ska Lekoteket inte räknas som ett förråd utan som ett verktyg för lek och lärande. Det ska vara en tillgänglighets-anpassad lärmiljö utomhus.

ANPASSNINGAR och tillgänglighet.

- Genomtänkt placering så det syns att det är öppet
- Ljusinsläpp: Om solen ligger på så känns det skönare för de barnen som jobbar i Lekoteket.
- Elutag: För att pumpa bollar, ladda högtalare..
- Breda luckor i anpassad höjd: En för utlåning och en för inlämning så blir köerna smidigare.
- En lång köksbänk på insidan luckan underlättar.
- Tillgänglighetsanpassade hyllor och lådor.
- Tillgängligt för alla? T.ex, kan rullstolsburen komma in och vända?

Förberedelse, struktur, rutiner och en förutsägbar miljö gör att man lättare kan upptäcka de barnen som går under radarn och som behöver rätt stöd.

Fritidspedagog Tino

Mer...

- Anpassning

Istället för ordning, regler , disciplin

INFYTANDE

Inkludera trygghet i utformningen

“Hur skolan är utformad spelar stor roll för tryggheten. Det handlar inte bara om klassrummet.

*Lika viktigt är hur det fungerar i matsalen, vid toaletterna, **på skolgården** och i korridorerna. Bra ljudmiljö och en smart utformning av öppna ytor är exempel på faktorer som gör skolor mer trygga.*

Att tidigt inkludera faktorer för trygghet i byggprocessen ökar möjligheten att efterleva skollagen, då trygga miljöer bidrar till likvärdig utbildning.

Många skolor behöver byggas de närmsta åren. Dessutom behöver många skolor byggas om för att de är slitna och för att anpassas till dagens och framtidens behov. Det ger dig som arbetar med byggnation av skolor möjligheter att öka tryggheten för eleverna”

(Myndigheten för delaktighet)

Därav så finns ett stort behov av kunskap av vad skolgårdens behov är och vad som gör en skolgård till en trygg lek och lärmiljö.

DELAKTIGHET och INFLYTANDE

Inkludera klassråden

Skapa struktur,
rutiner o schema

Sammanställ inventeringslistan
med elevrådet/rastrådet

Involvera elevhälsan

Börja med
barnen

Fritidspedagog Tino

Mer...

DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

- Rasten ska genomsyras av vad barnen vill.
- **LYSSNA!** Våga att säga ja!
- Utgå från barnens perspektiv, deras förmågor och intressen.
- Inkludera barnen i processen.

Fritidspedagog Tino

Mer...

Tillgänglighets-anpassad information

- Visuellt bildstöd på lådor
- Det ser trevligare ut och blir lättare för barnen att göra rätt
- En meny med visuellt bildstöd likt en glasskiosk som visar utbudet.
- En infoskylt med veckoschema om vilka som jobbar i Lekoteket under veckan
- Infoskylt om vilka rastaktiviteter som erbjuds.

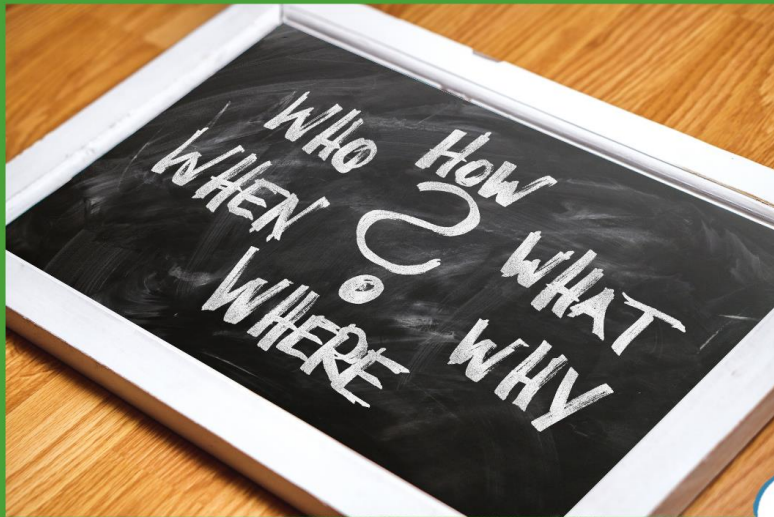

Fritidspedagog Tino

Mer...

BARN HAR RÄTT TILL EN FÖRUTSÄGBAR UTEMILJÖ

Fritidsnedaaga Tino

Mer

- Förutsättningar för en trygg miljö

Barnen kommer ut till en förberedd miljö.

NYCKELORD

Hållbarhet och miljö

Lek och fantasi

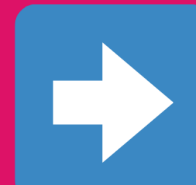
Trygghet, Tillit

Tillgänglighet

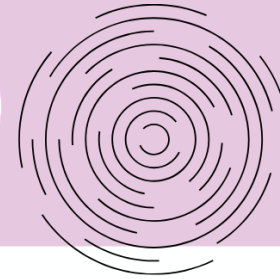
Delaktighet

Gemenskap och glädje

Rörelse / Aktivitet

EFFEKTER AV LEKOTEK

- Bättre Folkhälsa
- Förståelse för hållbarhet och miljö
- Mer lek
- Ökad känsla av trygghet och tillit
- Ökad tillgänglighet
- Ökat inflytande och delaktighet
- Bättre sociala relationer
- Större gemenskap och glädje
- Mer rörelse och aktivitet
- Tidigare ej aktiva elever blir mer aktiva
- Mindre konflikter och mobbning
- Bättre ekonomi
- Entreprenörskap

DELMÅL 4-A

TRYGGHET och TILLIT

- Skolgården ska ge en känsla av trygghet.
- Tänk lek, hur kan allt lekas och göras lekfullare.
- Skapa förutsättningar för att skolgården ska va till för alla.
- Tillgängligheten är viktig. Utgå från de barnen som har störst behov.

Fritidspedagog Tino

Mer...

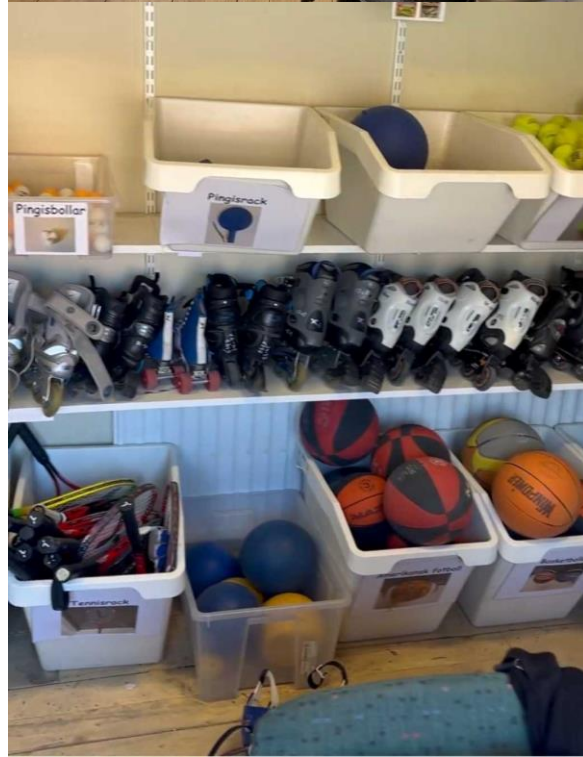
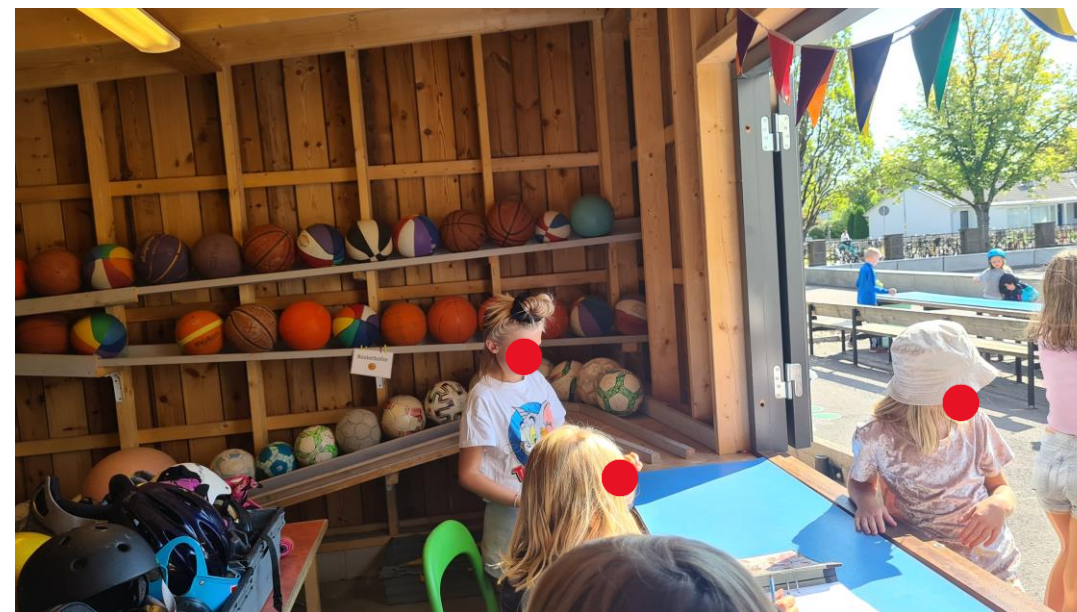
TRYGGHET

TRYGGHET ÄR
INGET SOM BARA
FINNS, DET
SKAPAS. TRYGGHET
ÄR INGET MAN
BARA FÅR, DET
GER MAN.
TRYGGHET ÄR
INGET MAN KAN
SE, DET
KÄNNER MAN.
/TINO

et

Delaktighet

Mer rörelse och lek

"När tryggheten
finns ser man
möjligheterna" *Låt stå*

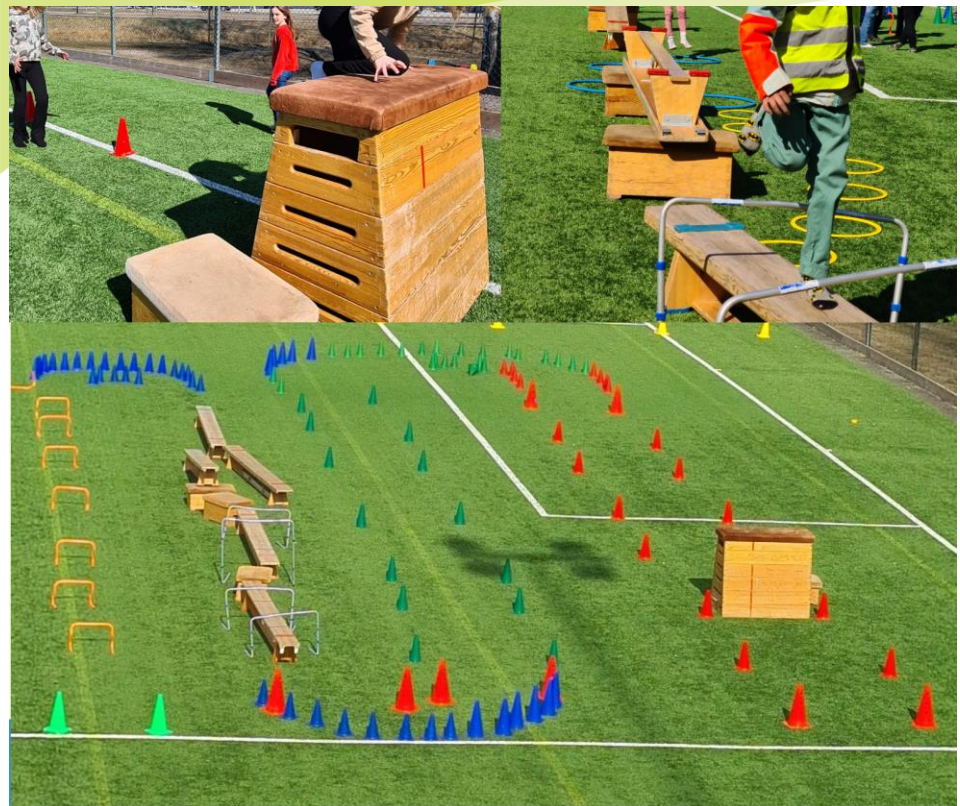
- **Vår roll är att få barnen intresserade av varandras intressen.**
- **Utgå från deras intressen, knyt samman närliggande kultur och idrottsföreningar och skapa naturlig samverkan.**

Fritidspedagog Tino

Mer...

HINDERBANA UTE

PARKEN - PLANEN-SKOGEN - GÅRDEN

Varför?

- Rörelseglädje utomhus
- Frisk luft, syresätta hjärnan
- Du blir piggare.
- Uppmuntrar gemenskap
- Koordination, balans, motorik, perception
- Barnen blandas naturligt.
- Pulshöjande
- Snabbhet

Vad?

- Böra sig allsidigt i olika miljöer
- Skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt.
- Initiera, organisera och delta i lekar av olika slag.
- Idrotter och andra fysiska aktiviteter inomhus och utomhus under olika årstider och i olika väder.
- Utevistelse under olika årstider, samt närmiljöns möjligheter till vistelse i naturen och på andra platser för fysisk aktivitet och naturupplevelser.

Hur?

- Gör en ritning. Involvra barnen.
- Bestäm en lämplig yta. Utnyttja terrängen och miljön runtomkring. Träd, trappor, kullar m.m.
- Komplettera med bänkar, plintar, pallplintar, madrasser och koner m.m. Använd fantasin.
- Använd fallskydd om det krävs. Gör en riskbedömning.
- Markera start och mål visuellt.
- Vuxen närvarande och ansvarar.
- Bygga gärna in utmaningar eller kör som stafettform. Involvra barnen.

**Entreprenörskap.
Tillgängliggör material
som barnen önskar och
som får dem att utveckla
sig själva och andra.
Gör lärandet lekfullt.
Barn vill vara goda
ledare. Låt dem leka det.
Visa förtroende.
Barn måste få chansen
att utveckla relationer.
De måste få våga
misslyckas även där.**

**Säg alltid JA! Med en
följdfråga. "Hur ser er
plan ut?"**

**Entreprenörskap och ledarskap
Aktivitets-buffé**

Dans!

På skolgården

- **Involvera elevhälsa och elevråd.**
- **Diskutera behov och utvecklingsområden för rasten tillsammans.**
- **Inventera material som behövs och som är kopplat till barnens intresse.**
- **Kartlägg otrygga zoner och utnyttja hela skolgården som en lärande/lekmiljö**

Fritidspedagog Tino

Mer...

TIPS FÖR STÖRRE EFFEKTER

- Bättre placering på skolgården
- Större och smartare förvaringsyta
- Anpassningar. Enkelt att låna och låna ut
- Bättre struktur och rutiner
- Scheman och information över bemanning
- Samverka elevhälsa - skolledning
- Samverkan kommunen
- Mer elevinflytande och elevdelaktighet
- Mer personal på rasten med rätt kompetens
- Låna prylar gratis av Fritidsbanken

SAMVERKAN

FÖR ÖKAD MÅLUPPFYLLELSE

- **Förvaltningsövergripande samverkan** med och inom **kommunen** kring anpassningar och investeringar av skolgården.
(Se Boverket, SKR, arbetsmiljöverket och Myndigheten för delaktighet)
- Samverka med **Fritidsbanken** för att låna och tillgängliggör gratis utrustning till er Lekotek-verksamhet på rasten. Dessutom främjas en aktiv och lekfull fritid och social gemenskap som verkar för hållbarhet och miljö.
- Starta ett **Skol-if** och bilda ett rastråd för att utbilda eleverna och se rasten som möjlighet till att träna ledarskap.
- Koppla in **RF-Sisu Rörelsesatsningen** i skolan för att bygga broar mellan skolan, barnen och föreningslivet.
- Registrera er skola på **Generation Pep** som Pep-skola för att ta del av inspiration och god kvalitet.
- Starta OS-tema på er skola, och ta inspo från hemsida. (**Sveriges olympiska kommité**)
- Skriv ett mail och kontakta **närliggande föreningar** som kan komma på besök på rasten.

DISKUTERA

VARFÖR
BEHÖVER VI ETT LEKOTEK?

SKRIV

Elevråd

Skolledning

Fritidspedagoger/
lärare i fritidshem

Elevhälsan

Klassråd

APT

Arbetslaget

Rastråd

Kommunledning/
förvaltningar

FRITIDSPEDAGOG TINO

Mer...

Skaffa utrustning

Låna av den lokala Fritidsbanken.

- Har man ingen Fritidsbank kan man lämna ett medborgarförslag att det skapas en.
- Samverka med föreningar som kan skänka eller låna ut utrustning till Lekoteket.
- Se över skolan, alla klassbollar och utrustning som finns i klassrum eller överflödigt utrustning eller material från fritidshemmet eller idrotten kan flyttas till Lekoteket

Tack

